

Utvidgning av Fisklösemossens naturreservat i Finspångs kommun samt komplettering av föreskrifter och fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsen Östergötlands beslut

Länsstyrelsen utvidgar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken Fisklösemossens naturreservat. Naturreservatets gräns framgår av den heldragna svarta linjen på bifogad karta, bilaga 1. Syfte och föreskrifter som anges i beslutet om bildande av Fisklösemossens naturreservat 6 december 2018 (diarienummer 511-13167-16; bilaga 3) ska gälla också inom det utvidgade naturreservatet.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken att fastställa bifogad skötselplan, bilaga 4, för Fisklösemossens naturreservat. Tidigare skötselplan (beslutad 6 december 2018) upphör att gälla då detta beslut vinner laga kraft.

Beslutet riktar sig till allmänheten samt fastighetsägare och innehavare av särskild rätt vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Komplettering av tidigare beslut:

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna, att tåla att följande åtgärder utöver vad som anges under B i reservatsbeslut från 6 december 2018, ska gälla inom naturreservatet:

2. naturvårdsbränning på myrholmar efter samråd med markägare;

Inom fastigheten Östra Kattala 1:1 ska föreskrift B6 ha lydelse enligt nedan, vilket innebär ett åtagande från reservatsförvaltaren att göra färskt men dött granvirke otjänligt som yngelmateriel för i första hand granbarkborre:

”om stormfällningar eller torka ger upphov till mer än 5 kubikmeter färsk granved per hektar ska färska granlågor eller av skadeinsekter angripna granar barkas och skiljas från rot;”

Stycket efter C-föreskrifter kompletteras till följande:

”Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifterna B1-7 ovan. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för jakträttsinnehavare att underhålla befintliga jaktpass inklusive röjning av befintliga skjutgator.

Markägare kan även nyttja och hålla befintlig körväg i naturreservatet (Östra Kattala 1:1) farbar genom att fälla mindre träd som utgör hinder samt kapa och flytta på eventuella träd som faller, se karta i bilaga 2. Information om området vid gräns och eventuell ytterligare anordning för friluftslivet ska enligt överenskommelse ej placeras inom fastigheten Östra Kattala 1:1”.

Skäl för beslutet

Fisklösemossen består av flera svagt välvda mossar som är öppna eller delvis tallbevuxna. Mossarna är belägna i en mångformig mosaik av olika våtmarkstyper med inslag av mindre fastmarksholmar. Artsammansättningen visar att delar av kärren är av medelrik typ. I området lever flera av dikning och skogsbruk missgynnade arter i flera artgrupper. Våtmarkens relativt opåverkade karaktär och förekomsten av angränsande äldre skogsbestånd utgör prioriterade bevarandevärden som motiverar ett långsiktigt skydd. Området ingår i den nationella myrskyddsplanen.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bland annat värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att utvidgningen av Fisklösemossens naturreservat är förenlig med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att utvidgningen av Fisklösemossens naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att allemansrätten inte väsentligen påverkas av beslutet om utvidgning.

Agenda 2030, miljökvalitetsmål och ekosystemtjänster

Utvidgningen av Fisklösemossens naturreservat är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen ”Myllrande våtmarker”, ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt och djurliv” om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat. Länsstyrelsen bedömer även att Fisklösemossens naturreservat bidrar med flera olika ekosystemtjänster. Exempel är områdets våtmarker och deras vattenmagasinerande förmåga samt viss rening och nedbrytning. Skogsmiljöerna fungerar som livsmiljö men även som en form av klimatanläggning och reningsverk. De olika livsmiljöerna fyller funktioner som lek- bo-, skydds- och rastplatser för många arter av bland annat fåglar. Bevarandet av en variation av livsmiljöer och en hög biologisk mångfald bidrar till ett landskap som är generellt bättre rustat för klimatförändringar.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom naturreservatet Fisklösemossen dokumenterades i samband med Våtmarksinventeringen (VMI) 1993 till 1994. Myren uppmärksammades dock redan i rapporten "Myrar i Östergötland" 1980. De äldre skogarna väster om våtmarken anmäldes för avverkning 2014. En del av denna yta skyddas genom utvidgningen inom naturreservatet vilket innebär att det förutom våtmarken även kommer finnas kvar en del arealer äldre fastmarksskog och riktigt gamla träd. Tillsammans bildar det en värdefull helhetsmiljö för många växter, fåglar och djur.

Reservatsbildning

Områdets östra halva inom Regna 2:6 avgränsades och värderades i samråd med markägaren Linköpings stift under 2016. Avtal om intrångsersättning träffades i juni 2017 och gränser inom Regna 2:6 har mätts in av Skogsstyrelsen under 2017 och 2018. Avtal om intrångsersättning träffades för Östra Kattala 1:1 och 2:2 under våren 2019. Skogsstyrelsen kommer framöver att mäta även dessa gränser. Gränserna är snitslade i terrängen och snitslad gräns gäller och är den som kommer mätas in, vilket kan innebära mindre avvikelser jämfört med bilagd karta.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut under perioden 12 september till 31 oktober 2019 till markägare, berörda jaktledare, Havs- och vattenmyndigheten, Riksantikvarieämbetet, Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), Skogsstyrelsen, Finspångs kommun och Naturskyddsföreningen i Finspång. SGU meddelar att man avstår från att yttra sig och Havs- och vattenmyndigheten meddelar att förslaget tillstyrks.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Yttranden ger inte anledning till justeringar.

Strandskydd

Delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 5. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avdelning C, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Ann Holmlid med naturvårdshandläggare Jens Johannesson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också naturvårdsdirektör Mikael Norén, samhällsplanerare Vincent Håkansson, länsjurist Marielle Pettersson, och antikvarie Malin Svarvar medverkat.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Sändlista

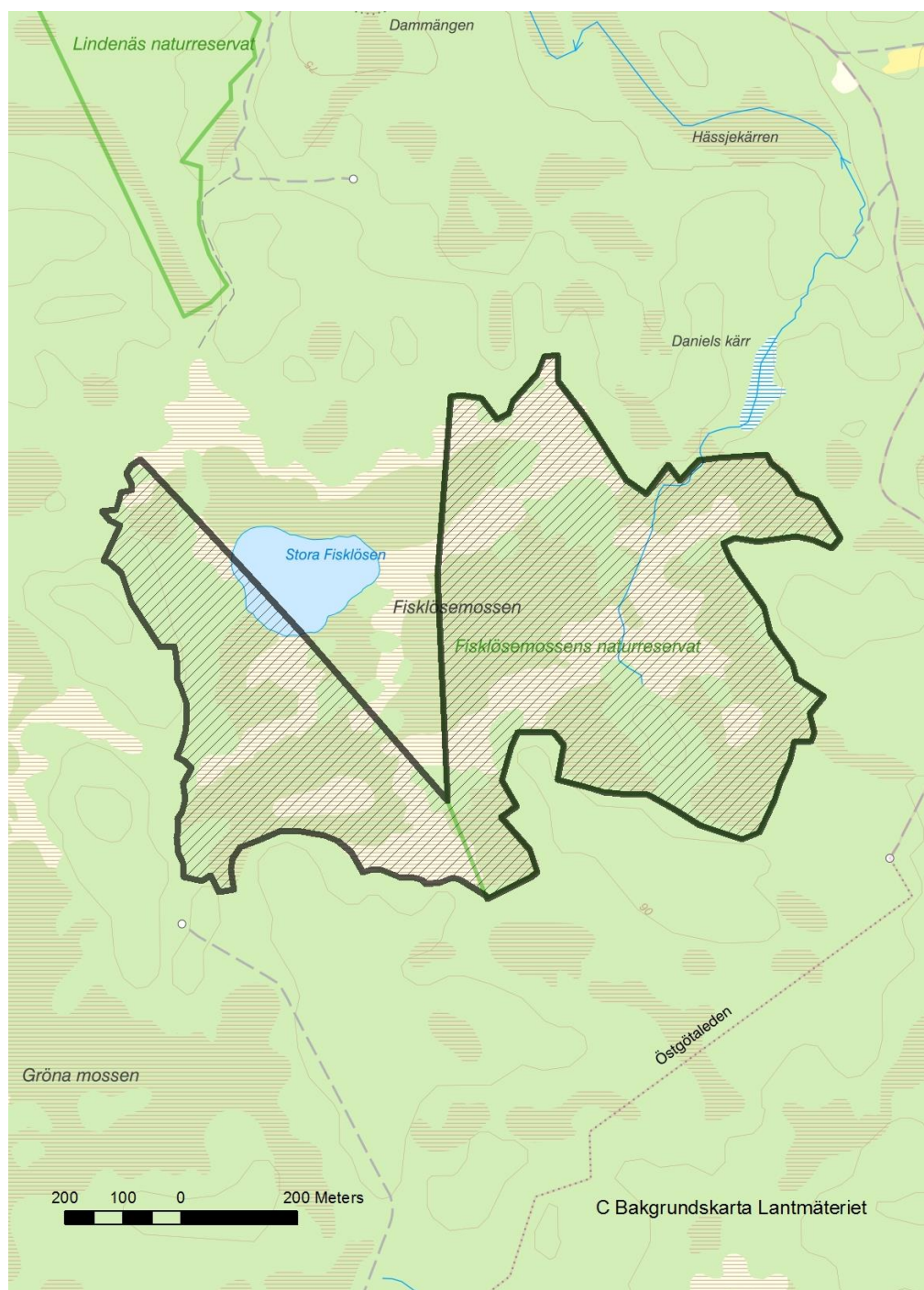
Sändlista utelämnad i publik version.

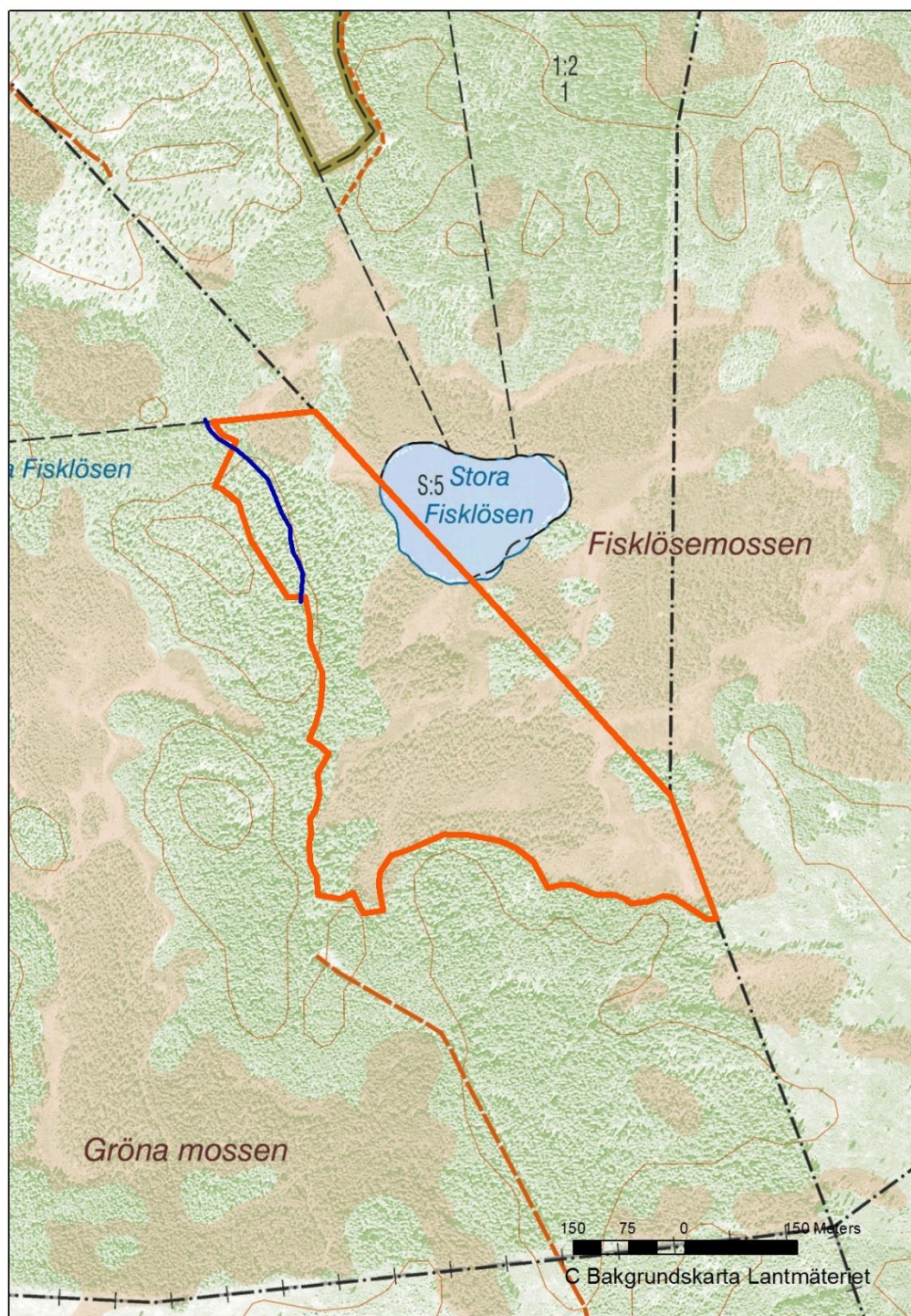
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Nyttjanderättskarta
3. Tidigare beslut
4. Skötselplan
5. Hur man överklagar

Bilaga 1. Beslutskarta.

Bilaga 2. Karta över nyttjanderättsväg (blått) inom utvidgad del av Fisklösemossen. Endast skyddad mark (röd linje) inom fastigheten Östra Kattala 1:1 visas i kartan.

Bildande av Fisklösemossens naturreservat i Finspångs kommun samt fastställande av skötselplan

Länsstyrelsen Östergötlands beslut

Länsstyrelsen förklarar det område som framgår av den heldragna svarta linjen på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Området omfattar del av fastigheten Regna 2:6 i Finspångs kommun. Syfte, föreskrifter och skötselplan för reservatet redovisas nedan. Beslutet fattas med stöd av 7 kap. 4 § Miljöbalken.

Naturreservatets namn ska vara Fisklösemossen.

Beslutet riktar sig till allmänheten samt var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets våtmarker och andra ingående naturmiljöer som barrsumpskog, barrblandskog och tallskog, som delvis är av brandpräglad karaktär, samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att våtmarken, sumpskogarna och områdets barrskogar med dess flora och fauna utvecklas fritt men de delar av skogsmarken som är präglade av brand bör brännas i lämpliga intervall. Återställning efter eventuell dikningspåverkan kan bli aktuellt. I avvaktan på naturvårdsbränning kan brandefterliknande åtgärder som friställning av enstaka tallar samt skapande av enstaka grupper av död tallved bli aktuellt. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Föreskrifter

Förutom de föreskrifter som anges nedan gäller också annan lagstiftning i reservatet.

A. Inom reservatet gäller följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för fyrhjuling eller motsvarande vid uttransport av fäلت vilt;
3. uppföra byggnad eller annan anläggning;

4. uppföra mast, vindkraftverk, eller att uppföra luft- eller markledning;
5. anordna upplag;
6. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
7. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
8. ta bort eller upparbeta dött träd eller delar av träd eller vindfälle;
9. gräva upp växter;
10. måla på träd, sten eller annan fast ytbildning.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

11. ändra floran eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter.

Förbuden i A-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen ägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande åtgärder genomförs inom reservatet utan att någon ytterligare ersättning utbetalas:

1. gränsmarkering av reservatet;
2. naturvårdsbränning i delar av området, i första hand myrholmar;
3. friställning av enstaka vidgreniga tallar och grupper av solbelysta efterföljare samt skapande av enstaka grupper av död tallved;
4. återställning av hydrologi genom igenläggning av diken;
5. information om området vid gräns och eventuell ytterligare anordning för friluftslivet;
6. om stora angrepp av skadeinsekter till följd av stormfällningar eller torka riskerar att missgynna angränsande granskog eller reservatets naturvärden kopplade till granskog, kan angripna granar eller färska granlågor barkas och skiljas från rot om det bedöms motiverat;
7. undersökningar och dokumentation av växt- och djurlivet och andra naturförhållanden genomförs som ett led i uppföljningen av syfte och mål med reservatet.

Bestämmelserna i B-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken.

C. Länsstyrelsen bestämmer att utöver vad som annars gäller ska följande föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom reservatet gälla. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. ta ved, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
2. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
3. samla ryggradslösa djur annat än genom hävning eller plockning och därvid ta enstaka individer för artbestämning;

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

4. anordna tävlingar;
5. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Förbuden i C-föreskrifterna har bestämts med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifterna B1-7 ovan. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för jakträttsinnehavare att underhålla befintliga jaktpass inklusive röjning av befintliga skjutgator.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 3.

Förvaltare av naturreservatet ska vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Fisklösemossen består av flera svagt välvda mossar som är öppna eller delvis tallbevuxna. Mossarna är belägna i en mångformig mosaik av olika våtmarkstyper med inslag av mindre fastmarksholmar. Artsammansättningen visar att delar av kärren är av medelrik typ. I området lever flera av dikning och skogsbruk missgynnade arter i flera artgrupper. Våtmarkens relativt opåverkade karaktär och förekomsten av angränsande äldre skogsbestånd utgör prioriterade bevarandevärden som motiverar ett långsiktigt skydd. Området ingår i den nationella myrskyddsplanen.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bland annat värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet Fisklösemossen är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av naturreservatet Fisklösemossen inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att allemansrätten inte väsentligen påverkas av beslutet.

Miljökvalitetsmål och ekosystemtjänster

Bildandet av naturreservatet Fisklösemossen är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen "Myllrande våtmarker", "Levande skogar" och "Ett rikt växt och djurliv" om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat. Länsstyrelsen bedömer även att Fisklösemossens naturreservat bidrar med flera olika ekosystemtjänster. Exempel är områdets våtmarker och deras vattenmagasinerande förmåga samt viss rening och nedbrytning. Skogsmiljöerna fungerar som livsmiljö men även som en form av klimatanläggning och reningsverk. De olika livsmiljöerna fyller funktioner som lek- bo-, skydds- och rastplatser för många arter av bland annat fåglar. Bevarandet av en variation av livsmiljöer och en hög biologisk mångfald bidrar till ett landskap som är generellt bättre rustat för klimatförändringar.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom naturreservatet Fisklösemossen dokumenterades i samband med Våtmarksinventeringen (VMI) 1993-94. Myren uppmärksammades dock redan i rapporten "Myrar i Östergötland" 1980.

Reservatsbildning

Områdets östra halva inom Regna 2:6 avgränsades och värderades i samråd med markägaren Linköpings stift under 2016. Avtal om intrångsersättning träffades i juni 2017. Områdets gränser har mätts in av Skogsstyrelsen under 2017-2018.

Remissyttranden

Remiss av förslag till beslut och skötselplan genomfördes under perioden september-november 2018. Sveriges geologiska undersökning (SGU) meddelar att man avstår från att yttra sig medan Naturskyddsföreningen i Finspång inkommit med remissvar.

Naturskyddsföreningen anser det värdefullt att den här typen av biotoper skyddas och påtar att en skogsfågelinventering skulle vara av intresse. I övrigt har föreningen inget att invända.

Länsstyrelsens kommentarer angående remissyttranden

Behovet av en skogsfågelinventering tas upp i skötselplanen som en eventuell åtgärd framöver.

Hur man överklagar.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 4. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avdelning C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, enhetschef Mikael Norén, funktionschef Emma Hagström, länsjurist Karin Fridell, samhällsplanerare Gun-Marie Gunnarsson samt antikvarie Magnus Reuterdahl medverkat. Beslutande i ärendet är länsråd Kristina Zetterström och föredragande naturvårdshandläggare Jens Johannesson.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

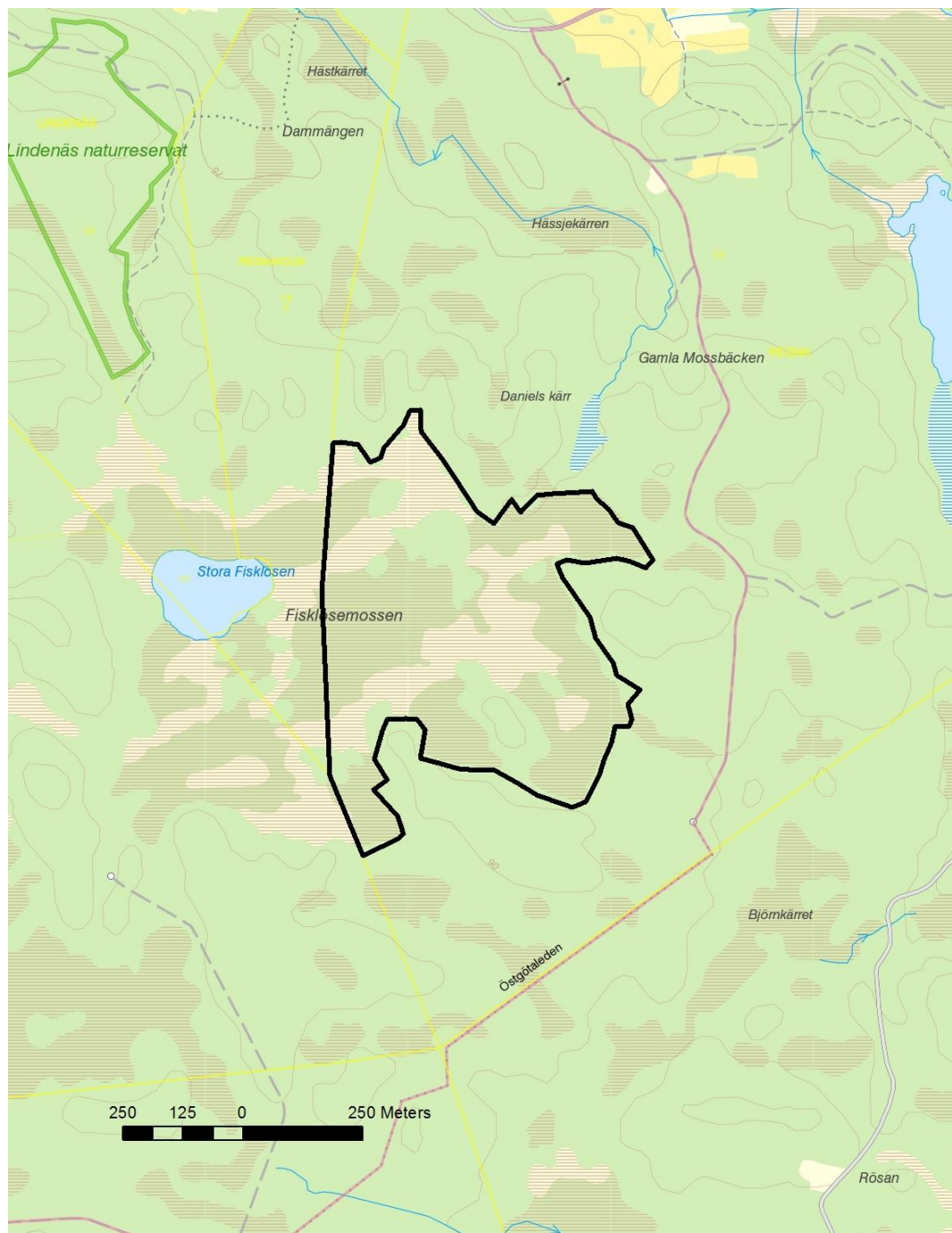
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Karta nyttjanderättsvägar
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar

Sändlista

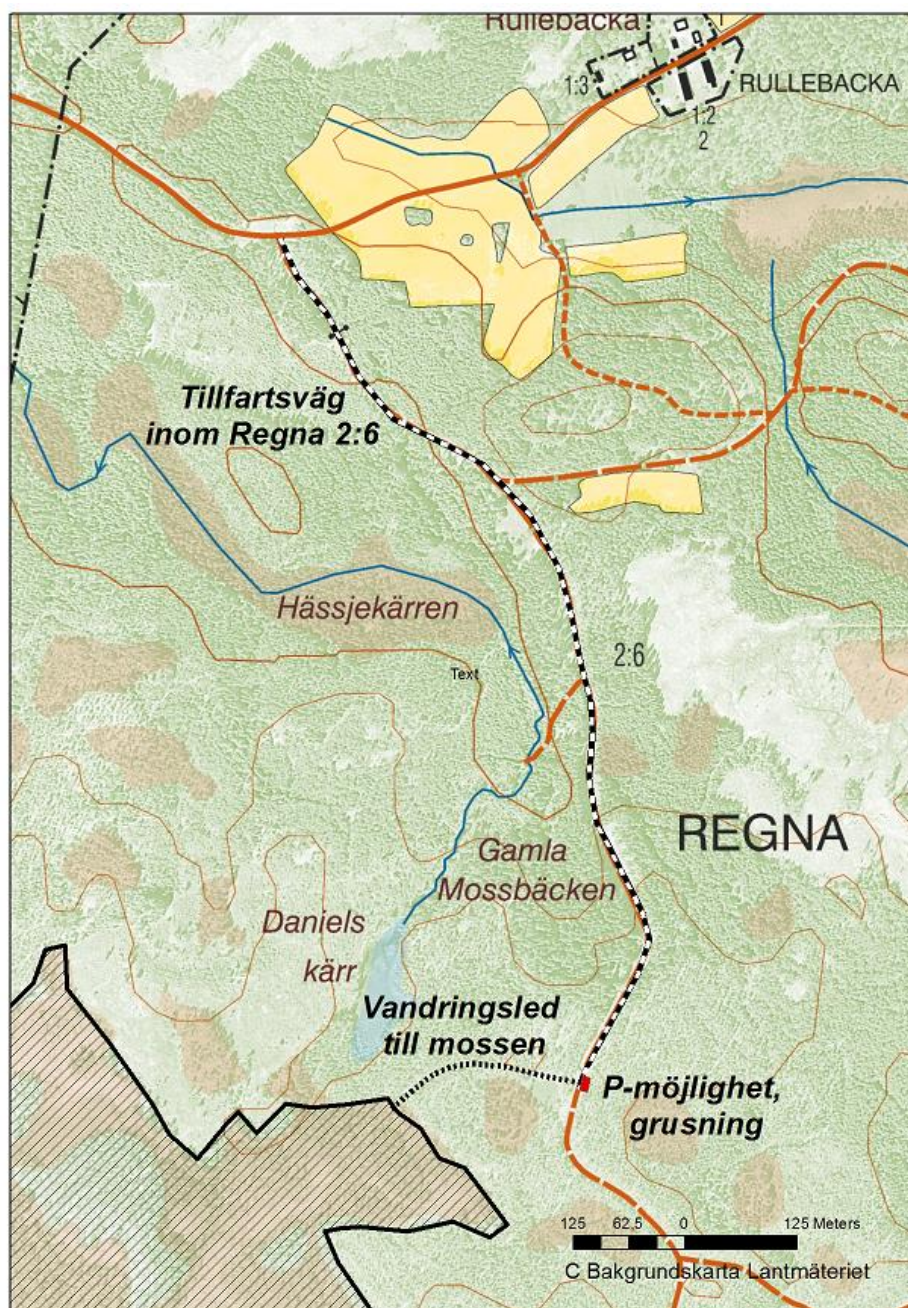
Utelämnad i publik version

Bilaga 1. Reservatskarta

Karta tillhörande beslut om Fisklösemossens naturreservat 2018-12-06. Objektsnummer (NVR-nr) 2049221, dnr 511-13167-16. © Bakgrundskartor Lantmäteriet.

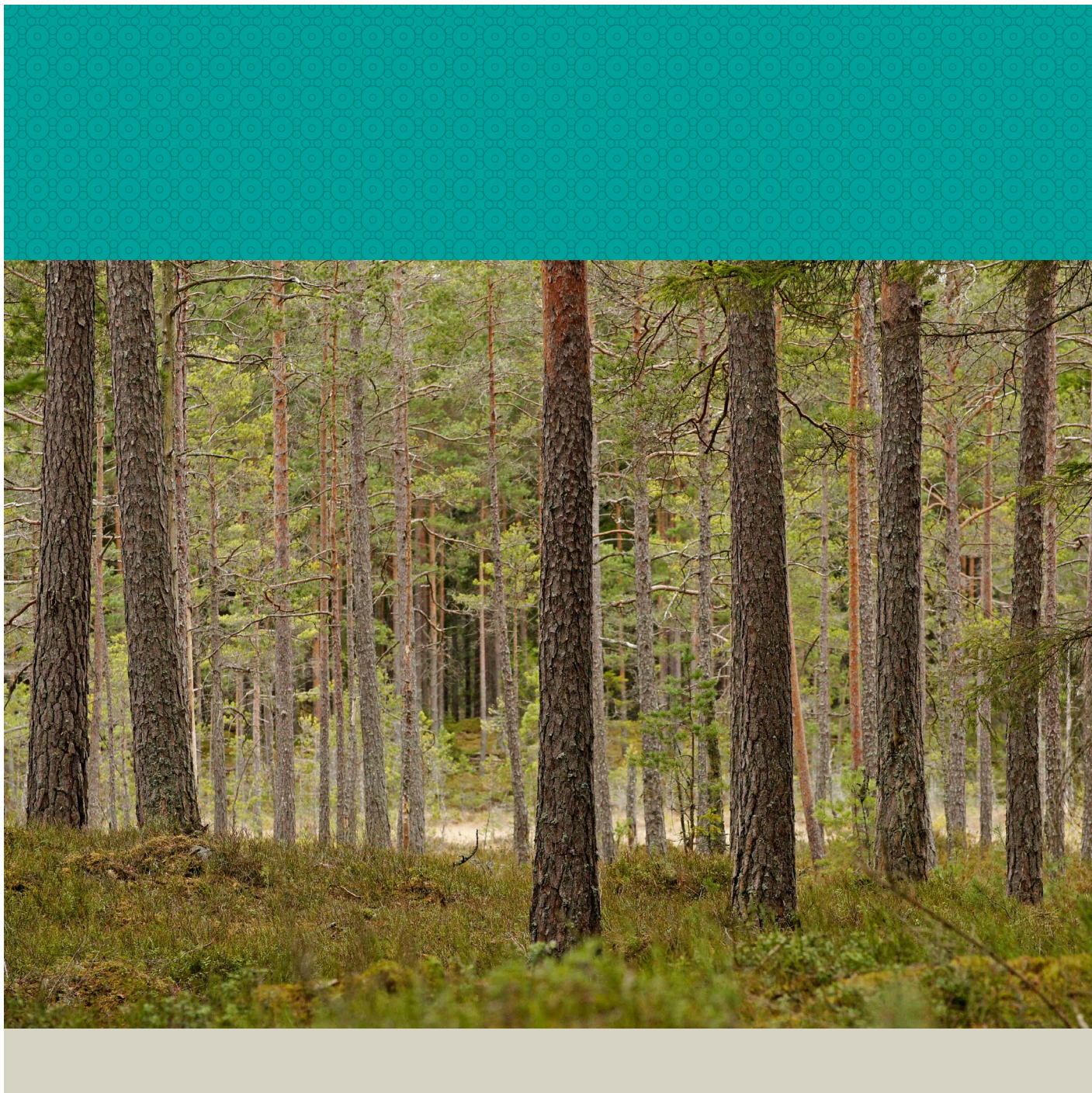
Bilaga 2. Nyttjanderättsvägar

Karta tillhörande beslut om Fisklösemossens naturreservat 2018-12-06. Objektsnummer (NVR-nr) 2049221, dnr 511-13167-16. © Bakgrundskartor Lantmäteriet.

Skötselplan för naturreservatet Fisklösemossen

(Med utvidgning) Fastställd 2020-02-14

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Förslag till skötselplan för naturreservatet Fisklösemossen

Fastställd 2020-02-14 (med utvidgning)

Meddelande	Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen 2019. Planförfattare har varit Jens Johannesson
Referens	Jens Johannesson, Länsstyrelsen Östergötland, Naturvårdsenheten, Skötselplan för naturreservatet Fisklösemossen (med utvidgning), 2019
Kontaktperson	Jens Johannesson, Länsstyrelsen Östergötland, 010-223 53 96, jens.johannesson@lansstyrelsen.se
Webbplats	www.lansstyrelsen.se/ostergotland
Fotografier	Jens Johannesson
Kartmaterial	© Bakgrundskartor Lantmäteriet

Innehåll

Innehåll.....	3
Allmän beskrivning	4
Administrativa data om naturreservatet	4
Syfte, föreskrifter och skäl för beslut	5
Beskrivning av reservatet.....	5
Översiktlig beskrivning	5
Historisk och nuvarande markanvändning.....	6
Områdets bevarandevärden	6
Natura 2000	10
Källuppgifter	10
Plandel	11
Syfte med naturreservatet	11
Disposition och skötsel av mark.....	11
Skötselområden	12
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	23
Jakt.....	23
Utmärkning av reservatets gräns	23
Tillsyn	23
Dokumentation och uppföljning	23
Inventeringar	24
Uppföljning	24
Finansiering av naturvårdsförvaltningen.....	24
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	24
Beskrivningar	25
Kartor	27

Allmän beskrivning

Administrativa data om naturreservatet

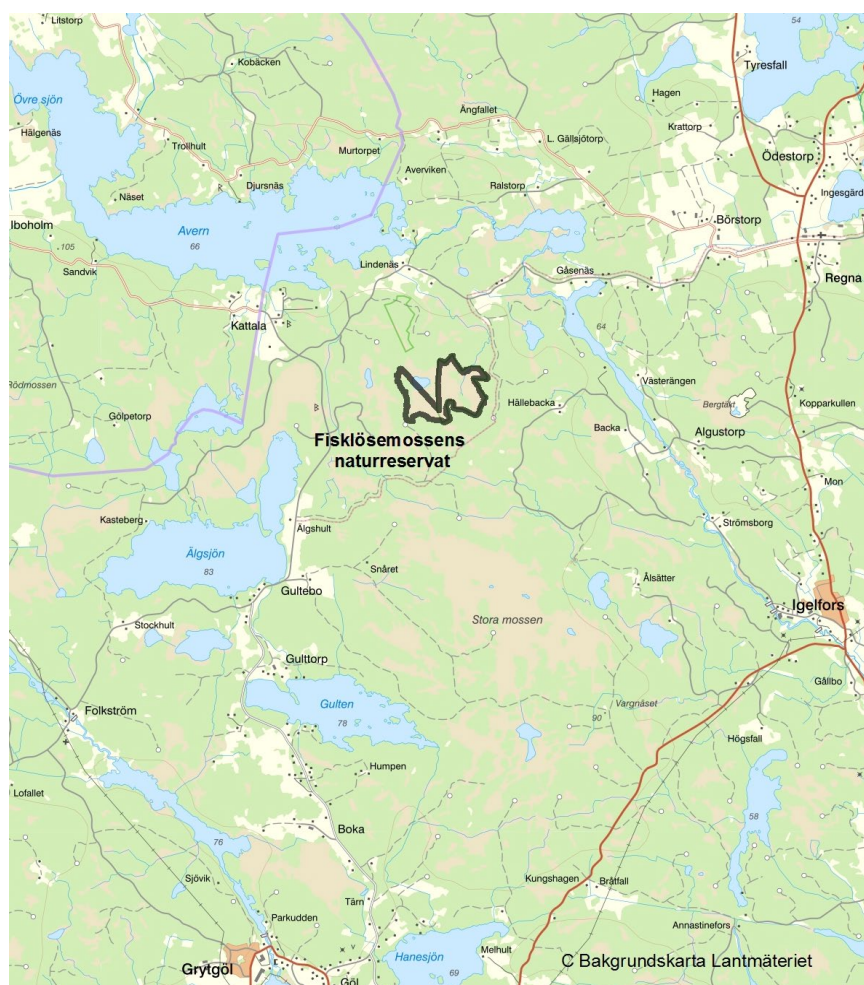
Reservatets namn	Fisklösemossens naturreservat
NVR-id	2049221
Beslutsdatum	2018-12-06 (utvidgning 2020-02-14)
Län	Östergötland
Kommun	Finspång
Areal	Total areal: 58,3 ha <i>Land:</i> 57,5 ha <i>Vatten:</i> 0,8 ha <i>Produktiv skog:</i> 35,8 ha
Naturtyper enligt Natura 2000 med naturtypskod	Barrskog (Taiga 9010): 9,7 ha Barrsumpskog, tallmosse 27 ha (Skogbevuxen myr 91D0): Öppen myr (Öppna mossar och kärr 7140): 16,5 ha
Prioriterade bevarandevärden Naturtyper: Arter/grupper: Strukturer: Kulturmiljöer: Friluftsliv:	Barrblandskog, tallrismosse Mossor (våtmarksmossor), fåglar Våtmarker, öppna och trädklädda Östgötaleden
Övrigt	Markägaren har erhållit ersättning för ekonomiska värden knutna till träden
Fastighet	Del av Regna 2:6, Östra Kattala 1:1 och 2:2 (privatägda)
Förvaltare	Länsstyrelsen Östergötland
Lägesbeskrivning	Fisklösemossen ligger cirka 5 kilometer väst-sydväst om Regna kyrka i norra Östergötland
Vägbeskrivning	Kör från Regna mot Kattala. Efter Rullebacka sväng söderut och håll höger. I höjd med mossen kommer en mindre parkeringsyta och skylt anordnas. Östgötaleden går utmed samma grusväg.

Syfte, föreskrifter och skäl för beslut

Se reservatsbeslutet. Syftet finns även i skötselplanens Plandel.

Beskrivning av reservatet

Översiktlig beskrivning

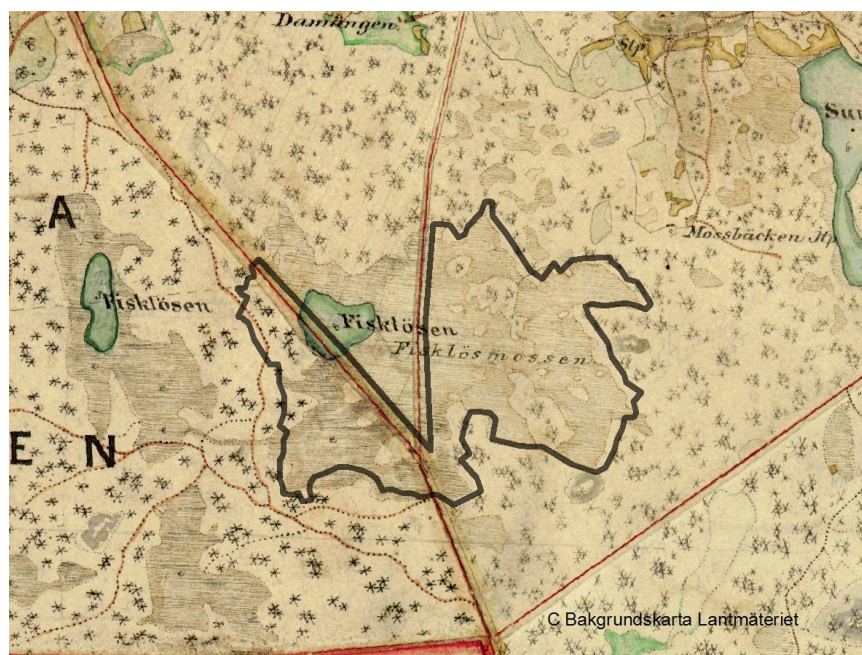

Karta 1. Fisklösemossens naturreservat är beläget cirka 5 kilometer väst-sydväst om Regna kyrka i norra Östergötland.

Fisklösemossen ligger i skogen sydost om sjön Avern, nära gränsen till Örebro län. Våtmarken består av ett flertal sammanvuxna mossar med mellanliggande kärr, delvis av lite rikare typ, belägna kring gölen Stora Fisklösen. Kring gölen finns både tallrismossar, öppna mossar, laggar och kärrdrag och dessutom ett flertal myrholmar med gammal tallskog. Även kringliggande fastmark i norr och väster kantas av äldre tallskog medan i stort sett all skog avverkats kring myrens östra delar.

Fisklösemossen avvattnas mot nordost och öster. Myrens utlopp är dikat men som helhet får myren anses ringa påverkad även om ett dike berör delar av den östra mossen och når in i centrala delar. Det finns även en avrinning åt ost-sydost men den dräneringen omfattar ingen dikning i själva mosseplanet. Området är relativt svårtillgängligt med skogsbilvägar som enda möjliga tillfart. Lindenäs naturreservat ansluter i nordväst och Östgötaleden passerar i öster och sydost. Våtmarken finns utpekad i den nationella myrskyddsplanen och är en del av det våtmarksrika landskapet i norra delen av Motala och Finspångs kommuner. Reservatet är cirka 58 hektar.

Historisk och nuvarande markanvändning

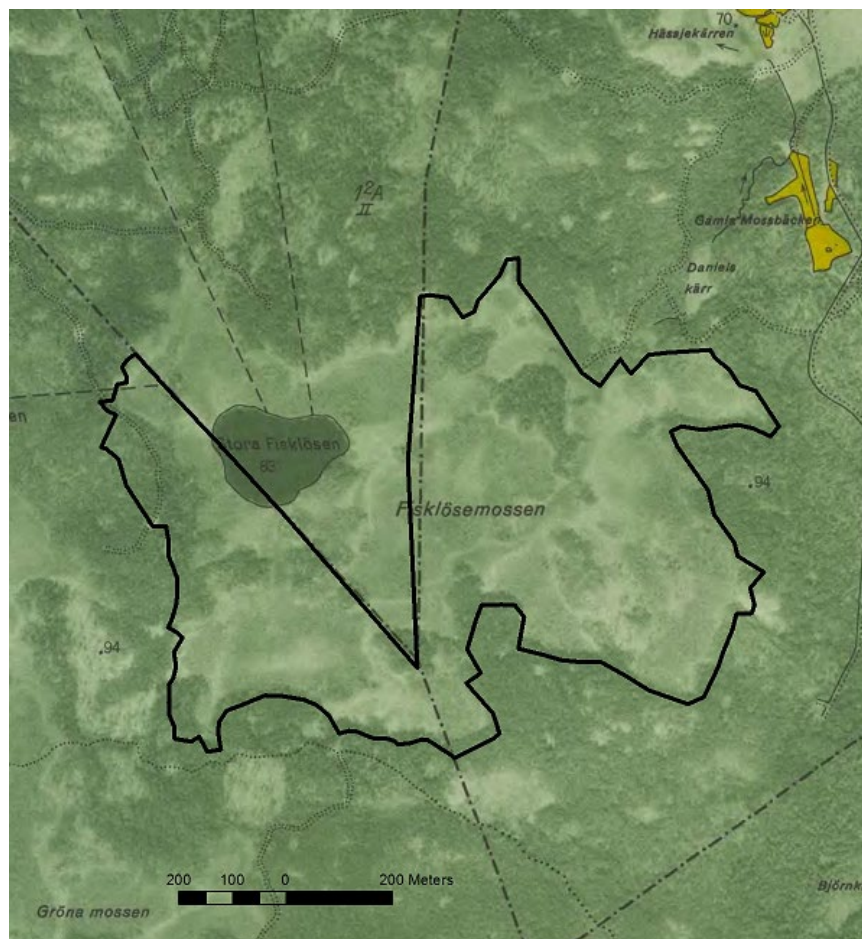

Karta 2. Häradskartan från 1868-77 anger hela Fisklösemossen som utmark.

Områdets bevarandevärden

Fisklösemossen har höga naturvärden i form av en småskalig mosaik med mossar och kärr av olika karaktär, myrholmar och kringliggande sumpskogar och fastmarker med gammal skog. Området har bibehållit

höga naturvärden trots viss påverkan i omgivningarna. Myren uppvisar en intressant mosaik av olika våtmarkstyper. Här finns såväl mossar som fattiga och intermediära (medelrika) kärr. Förekomsten av hirsstarr, guldspärrmossa och kärrskedmossa indikerar detta. Grova träd förekommer och våtmarken är, undantaget diket i öster, nästan helt orörd. I våtmarksinventeringen placerades myren i klass 1, högsta naturvärde.

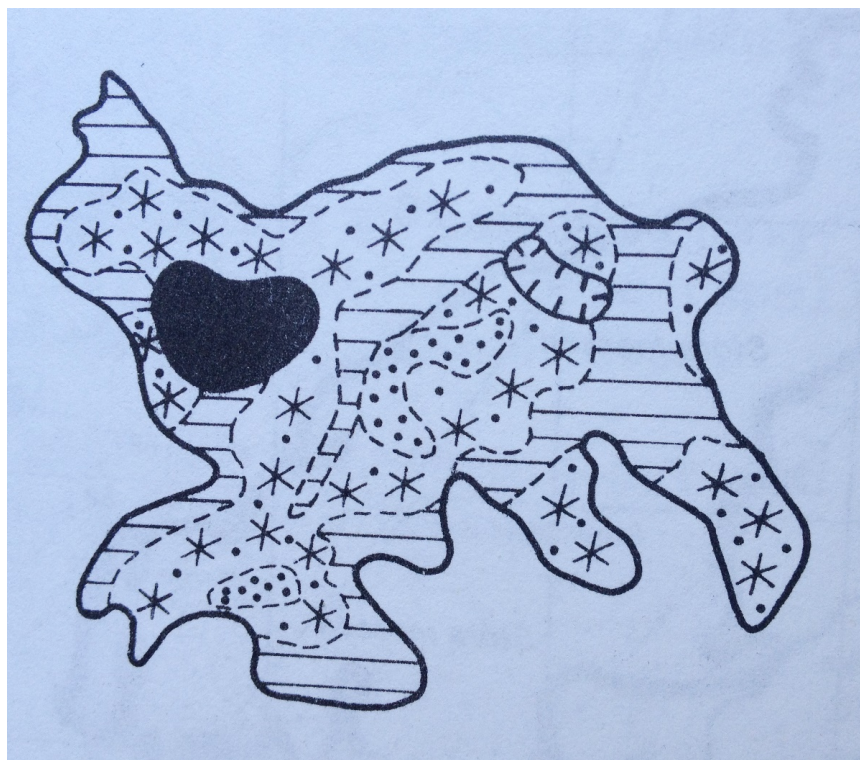
Karta 3. Fastighetskartan från 1930/40-talet som har ett flygfotografi i bakgrunden. I bilden syns bland annat hur myrholmen i sydost var avverkad vid denna tid (skogen nu cirka 75-80 år). Myren är generellt sett öppnare till följd av avsaknad av dikning och eventuellt även skattning av träd (senvuxet byggnads- och verktygsvirke). Även kvävenedfall har tillkommit sedan 1940-talet vilket troligen gynnat tillväxt av träd.

Biologiska bevarandevärden

Myren består av flera svagt välvda mossar som mer eller mindre är bevuxna av tall, men några är även öppna. Dessa mossar är belägna i ett nätverk av dråg, laggar och kärr. Ett antal mindre fastmarksholmar uppträder också i myren vilket ytterligare förstärker mosaiken. På en sådan holme strax öster om gölen växer en mycket gammal och grov tall. Omkring 300-350 meter öster om gölen finns ytterligare två mycket högvuxna gammeltallar.

Omgivningarna består av produktionsskog och hyggen men delar av den äldre tallskogen i norr och väster innehåller höga naturvärden. Både mellan Stora och Lilla Fisklösen liksom nordost om Stora Fisklösen finns högstammig tallskog med inslag av senvuxna granar. Många granar är rikt hänglavsbevuxna och i sumpskogskanter finns *garnlav*. I områdets skogar finns även *tallticka*, *ullticka*, *gammelgranslav*, *kattfotslav* och *långfliksmossa*. Orre och tjäder förekommer varav tjäder häckar i området vilket troligen även gäller orre. Fågellivet i övrigt är lite undersökt och endast gamla uppgifter om häckande knipa finns.

Artsammansättningen på myren visar att kärren ibland är av intermediär typ, det vill säga kärren är rikare än vad som är vanligt kring mossar. Tallmossarna är ofta bevuxna av ljung, kråkris, hjortron och tuvull. Rostvitmossan *Sphagnum fuscum* är vanligaste arten i bottenkiktet. Kärren är oftast av mjukmattetyp och där hittar man arter såsom vitag, ljung, rosling, småsileshår, tranbär, kallgräs, dystarr, hirsstarr, taggstarr, trådstarr, dybläddra, snip, sotvitmossa *Sphagnum papillosum*, guldspärrmossa *Campylium stellatum*, kärrskedmossa *Calliergon cordifolium* och räffelmossa *Aulacomnium palustre*. Längs Stora Fisklösens stränder växer hög starr och bladvass.

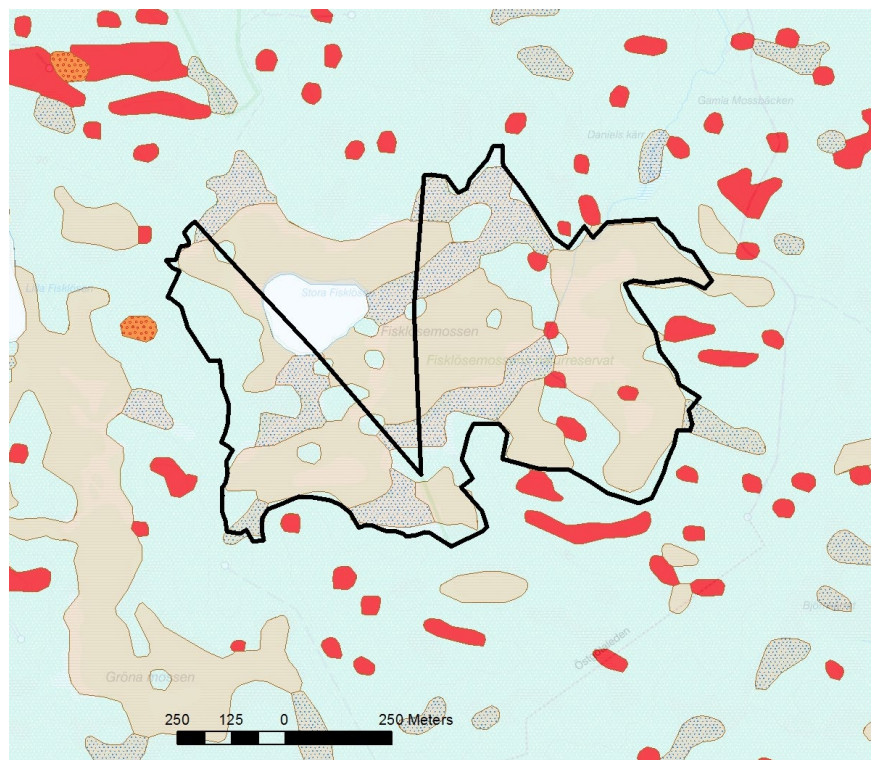

Karta 4. Myrtyper in om Fisklösemossen från rapporten "Myrar i Östergötland". Trädsymboler (stjärnor) anger tallrismossar, streckad yta öppet kärr och prickad yta "öblandmyr" vilket innebär kärr med mossetuvor som höjer sig över kärrytan. Dessa är under igenväxning med småtallar.

Geologiska bevarandevärden

Huvuddelen av våtmarken ligger på urberg av granit-pegmatit men i norr finns ryolit-dacit. Dacit är en finkornig bergart som förr benämndes som kvartsporfyr. Färgen är ljus till mellangrå och har ibland en rosa ton. Ryolit har i stort sett samma kemiska sammansättning som granit.

Jordarterna (se karta 5) domineras av mossetorv (beige i kartan) och kärrtorv (raster). Kärrtorven sammanfaller i stort sett helt med öppna kärrtor. I trakten finns förhållandevis mäktiga moräntäcken (ljusblå) och lite berg i dagen (röd) jämfört med nora Östergötland generellt. Berget går i dagen på ett fåtal platser bland annat centralt i området där en dämmande bergklack ligger, se bild längre fram i skötselplanen. Äldre barrblandskog är helt knuten till moränmarkerna.

Karta 5. SGU digital jordartskarta. © Sveriges Geologiska Undersökning

Kulturhistoriska lämningar

Det finns inga registrerade lämningar i området. På fastmarken inom Östra Kattala 1:1 finns en kolbotten med tillhörande kojruin. Troligen kan fler likande lämningar finnas. Fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen (KML).

Intressen för friluftslivet

Området ligger långt från närmsta tätort. Östgötaleden passerar dock direkt öster om mossen och det är värt en avstickare för att uppleva tystnaden eller kanske ljud av fågellivet till exempel orrspel eller tranor.

Natura 2000

Områdestyp

Fisklösemossens naturreservat är inte ett Natura 2000-område men motsvarande naturtypsindelning redovisas, främst som möjlighet att rapportera svenskt bevarandearbete till EU.

Tabell 1. Ingående naturtyper enligt Natura 2000-indelning. Utbredningen av naturtyperna redovisas på karta 8.

naturtyper	areal naturtyp (ha)
7140 Öppna mossar och kärr	16,5
9010 Taiga	9,7
91D0 Skogbevuxen myr	27
3160 Myrsjöar	0,5

Bevarandemål för naturtyperna

Bevarandemålet är att naturtyperna ska ha ett gott bevarandetillstånd. Utförlig beskrivning av bevarandemålen finns under skötselplanens plandel.

Beskrivning av naturtyper

Naturtyperna finns beskrivna under skötselområdena i plandelen.

Hotbild mot utpekade värden inom Natura 2000-området

Öppna mossar och kärr är under långsam igenväxning, detta är en naturlig process men den har accelererats genom dikning. En återställd vattennivå i våtmarken kan bromsa utvecklingen. Igenväxning pågår även i tallrismossar. Avverkning i omgivningarna gör att andelen äldre skog i landskapet som helhet är relativt liten vilket kan påverka artsammansättningen även i reservatets barrskogar.

Källuppgifter

Natur och Kulturmiljöer i Östergötland, nr N67 (klass 3), Länsstyrelsen i Östergötland 1983.

Naturvårdsprogram Finspångs kommun 2003, 955705 (Fisklösemossen klass 1).

Digital Jordartskarta och berggrundskarta 1:50 000, SGU.

Våtmarksinventeringen, VMI. Länsstyrelsen 1994.

Myrar i Östergötland, Länsstyrelsen 1980.

Myrskyddsplan för Sverige. Rapport 5670, april 2007. Naturvårdsverket.

Plandel

Syfte med naturreservatet

Syftet med reservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets våtmarker och andra ingående naturmiljöer som barrsumpskogar och tallskogar, som delvis är av brandpräglad karaktär, samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av området för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att våtmarken och sumpskogarna med dess flora och fauna utvecklas fritt men de delar av skogsmarken som är präglade av brand bör brännas i lämpliga intervall. Återställning efter eventuell dikningspåverkan kan bli aktuellt. I avvaktan på naturvårdsbränning kan brandefterliknande åtgärder som friställning av enstaka tallar samt skapande av enstaka grupper av död tallved bli aktuell. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Disposition och skötsel av mark

Naturreservatet ska i huvudsak lämnas orört samt i begränsade delar åtgärdas för att återställa hydrologi eller efterlikna brandstörning.

- Påträffas vidgreniga, ljusgynnade träd bör dessa friställas från yngre träd med låga naturvärden
- Fornlämningar och/eller kulturhistoriska lämningar i reservatet ska skötas på ett sådant sett att lämningen bevaras. Inga registrerade fornlämningar finns i området, men området är inte fullt ut kartlagt. Det är dock känt att ett flertal kolbottnar finns i området.
- Inom Regna 2:6 och Östra Kattala 2:2 gäller att: om stora stormfällningar med mer än 10 m³sk gran per hektar och två år sker, så för färsk granlågor barkas och skiljas från rot, för att hindra stora angrepp av granbarkborre.
- Inom Östra Kattala 1:1 gäller att: om stormfällningar eller torka ger upphov till mer än 5 kubikmeter färsk granved per hektar ska färsk granlågor eller av skadeinsekter angripna granar barkas och skiljas från rot.
- Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för jakträttsinnehavare att underhålla befintliga jaktpass inklusive rövning av befintliga skjutgator.

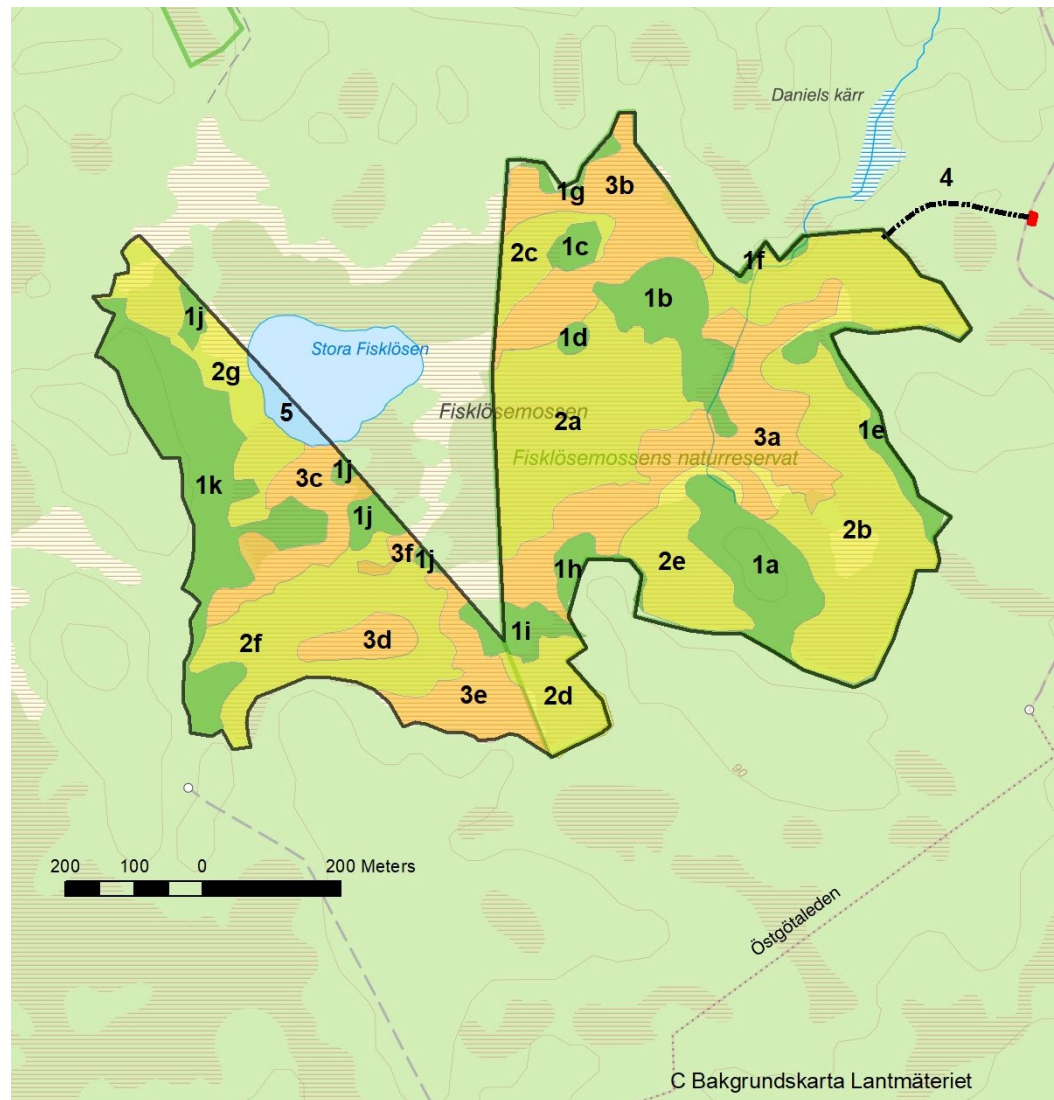
- Markägare kan även nyttja och hålla befintlig körväg i naturreservatet (Östra Kattala 1:1) farbar genom att fälla mindre träd som utgör hinder samt kapa och flytta på eventuella träd som faller.
- Information om området vid gräns och eventuell ytterligare anordning för friluftslivet placeras enligt överenskommelse med markägare ej inom fastigheten Östra Kattala 1:1.

Se vidare i reservatsbeslutet samt under respektive skötselområde.

Skötselområden

Reservatet är indelat i 4 skötselområden:

1. Skog för fri utveckling, eventuellt naturvårdsbränning (eller friställning av enstaka träd) på myrholmar
2. Tallmossar eller mosaikartad våtmark (öppet-trädklätt)
3. Öppna kärr
4. Anordningar för tillgänglighet (parkering, skyltar, vandringsled etc.)
5. Stora Fisklösen (del av)

Karta 6. Skötselområden med delytor och naturtyper.

Skötselområde 1, Fastmarksskogar

Areal: 14,1 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Taiga, naturtypskod 9010 – 9,7 hektar,
”icke Natura skog” 4,4 hektar

Målnaturtyp: 9010 – 14,1 hektar

Beskrivning

Av reservatets 58 hektar består 14 hektar av fastmarksskog i form av myrholmar och en lite större skog (5,4 hektar) längs västra gränsen. 9,7 hektar av skogen är redan idag så gammal att den klassas som ”västlig taiga” medan övrig skog med tiden utvecklar höga naturvärden, eventuellt med naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska bibehålla och utveckla höga naturvärden knutna till tallskog och barrblandskog av omväxlande bördighet.

- Skogen har en varierad åldersstruktur med stort inslag av gamla träd, döda träd samt lågor. Omvälvande störningar i form av exempelvis insektsangrepp eller brand, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling. Typiska arter av mossor och kärlväxter förekommer.
- Utpekade livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 (9010 "taiga") ska uppnå eller bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Arter knutna till dessa miljöer ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek.

Åtgärder för att nå bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Restaureringar:

- Återställ hydrologi genom igenläggning av diket från 1f och söder ut i 2b.
- Eventuell naturvårdsbränning av myrholmar (efter samråd med markägare, se punkt B2 i beslut).
- I avvaktan på naturvårdsbränning (och som komplement i de delar som ej är lämpliga att bränna) kan friställning av en del vidgrenig eller särskilt grov tall vara aktuell på holmar och uddar (1a-1k, fastmarksskogen orörd utom del av 1k nedan).
- Skapande av enstaka grupper av tallved genom fällning eller ringbarkning av medelålders tall.
- Friställning av grovtallar på holmen i södra delen av 1k är särskilt angeläget, yngre granar som tränger äldre tall kan avdödas och lämnas kvar. Bibehåll ett litet graninslag (max 10% av den unga granen). I frånvaro av brand kan åtgärden behöva upprepas var 30:e år eller genom att unga granplantor rycks var 10:e år.

Bild 1. Norra kanten av myrholmen 1b med cirka 50-årig talldominerad skog. Inom några årtionden, med eller utan naturvårdsbränning, kommer delområdet hysa höga naturvärden för skogslevande djur och växter.

Bild 1a. Myrholme delområde 1j. Jämnårig skog på den större av myrholmarna som ligger längs gränsen mellan Östra Kattala 1:1 och grannfastigheten österut. Mager vegetation av skarp ris- och lavtyp (ljung, renlavar).

Bild 1b. Södra delen av 1k utgörs av en udde med mäktiga tallar 150-200 år gamla som börjar bli inväxta bland yngre gran.

Bild 1c. Väster om Stora Fisklösen finns ett av de fåtaliga avsnitten med äldre skog kring myren. Det är en cirka 115 årig skog med såväl äldre tall som gran. Den har enligt uppgift skogsgödslats vid ett tillfälle för cirka 15 år sedan men har en naturlig struktur.

Bild 1d. Som en myrholme finns längs östra delen av delområde 1k en utstickande udde i myren med grov 120-130 årig tall.

Bild 2. Område 1b. I södra delen passerar ett dike över en bergtröskel som avvattnar kärren i sydväst. Vid bergtröskeln finns en tidigare maskinöverfart och det berättas att man på 1970-talet övervägt att spränga bergtröskeln för att öka avrinningen och upptorkningen av mossen. Diket har nyligen rensats (cirka 2015). Vid reservatsbildning bör hydrologin återställas.

Bild 3. Område 1h, en äldre skogsudde längs mossens södra sida med reservatsskogen till vänster.

Skötselområde 2, Tallmossar

Areal: 27 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Skogbevuxen myr, naturtypskod 91Do - 27 hektar

Målnaturtyp: 91Do - 27 hektar

Beskrivning

Tallrismossar av olika ålder och täthet. I allmänhet ger de ett opåverkat intryck men i nordöstra och östra delen är de påverkade av äldre dikningar. I dessa är troligen tillväxten högre, en återställning av något högre vattennivå skulle kunna bromsa tillväxten. Tallmossarna är bland annat viktiga för fågellivet exempelvis som häckningsmiljö för tjäder.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skogens hydrologi ska inte påverkas av markavvattning eller torvtäkt. Det råder ostörd hydrologi och hydrokemi och det finns ett stabilt eller tillväxande torvtäcke. pH befinner sig inom ett för naturtypen rimligt intervall vilken varierar mellan de plana fattigkärren och sluttande eller källpåverkade miljöer. Fält- och bottenskiktet domineras av ris, halvgräs och vitmossor.
- Områdets sumpskogar och tallrismossar utgörs av barr-, bland- eller lövskog som varierar naturligt över tiden. Skogen har en varierad åldersstruktur och gamla träd, främst tall, glasbjörk, klibbal och gran. Sumpskogarna utgör kontinuerligt skogbevuxen våtmark inom överskådlig tid.
- Skogen utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik, som självföryngring och att trädindivider dör av naturliga orsaker. Skogen utsätts för exempelvis stormfällning, insektsangrepp, översvämningar eller brand. De enskilda bestånden kan uppvisa spår av naturlig störning eller sakna sådana.
- Det finns en rik förekomst av substrat bland annat död ved, gamla och senvuxna träd, döda grenar och torrträd.
- Kantzoner mellan trädklädd fattigmyr och öppen myr är ofta betydelsefull för insekter som kräver båda miljöerna. Ingen påtaglig minskning av populationerna av de typiska arterna i naturtypen sker.

Åtgärder

Restaureringar:

- 2b – norra kanten: Lägg igen primärt utloppsdike på lämpligt sätt så att dräneringen av själva våtmarken begränsas. Förslag: bygg ett par palissader av trivialt klenvirke längs detta dike, eventuellt i kombination med viss manuell igengrävning bland annat vid bergtröskeln. Längs diket kan en stor del av de igenväxningsträd som kommit upp i sen tid längs diket läggas omkull. En del av dessa kan kapas och placeras som 2–3 pluggar i diket. Några grupper av lövträd lämnas kvar.

- 2b – sydöstra kanten: Mot sydost finns ytterligare ett avlopp (sekundärt utlopp), en grävd avrinning med en torvkant som antyder en kraftig avsänkning som i huvudsak drabbat området utanför myren. Det finns troligen ingen förlängning på diket in i myren. En jordvall behöver skapas som kan höja vattnet åtminstone cirka 0,5 meter och till en del återställa vattennivån i våtmarken.

Bild 4. I nordöstra kanten av 2b finns inslag av gamla och relativt grova träd för att vara en tallrismo.

Bild 4a. I västra delen av 2f finns laggkärr med alsocklar, en värdefull miljö rik på många arter.

Skötselområde 3, Öppna mossar och kärr

Areal: 16,5 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Öppna mossar och kärr, naturtypskod 7140 – 16,5 hektar

Målnaturtyp: 7140 – 16,5 hektar

Beskrivning

Områdets öppna mossar är belägna i ett nätverk av dråg, laggar och kärr med mer eller mindre påverkan av tillrinnande vatten och vattenströmning inom våtmarken. De öppna kärren är över lag fattiga men ibland uppträder kärr av intermediär typ, det vill säga kärren är rikare än vad som är vanligt kring mossar. Kärren är oftast av mjukmattetyp och där hittar man ett flertal karaktärsarter (se under biologiska bevarandevärden) samt mindre vanliga inslag som sotvitmossa, gulspärrmossa, kärrskedmossa och räffelmossa. Västra delen av 3a och östra delen av 3b är särskilt öppna och trädfria starrkärr. Av delområdena 3 c, d och e i västra delen av området kan särskilt 3d nämnas. Det är en öppnare del av tallmossen som är under gradvis igenväxning. Om det inte blir kallare eller blötare förhållanden kommer denna del med tiden (30-50 år) att tätna till en tallmosse.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- För att öppenheten och ingående naturtyper ska bestå behövs opåverkade hydrologiska förhållanden (ingen påverkan av dikning) och en opåverkad hydrokemi. Det inkluderar att torv inte oxideras genom torrläggning av mänsklig påverkan utan endast som en eventuell följd av naturliga förändringar.
- Utan påverkan av dikning motverkas även negativa vegetationsförändringar och igenväxning orsakad av luftburet nedfall av näring.
- Den karakteristiska vegetationen och strukturerna är en förutsättning för många av de typiska arterna inom naturtypen. Gynnsamt tillstånd eller god bevarandestatus förutsätter att de typiska arterna inte minskar påtagligt i området respektive på regionnivå efter som typiska arter indikerar att naturtypen upprätthåller viss kvalitet och viktiga ekologiska funktioner.
- Naturtypen är påverkad genom ett dike i öster-nordost samt grävning vid det sekundära utloppet i sydost (se ovan). Gynnsamt tillstånd råder därför inte i delar som närmast ansluter till dessa diken.

Åtgärder

Restaureringar:

- Mellan 3a och 1h finns en del barrträd ute bland vassen i våtmarken som troligen grott under torrperioder. Det är angeläget att dessa dras upp redan i ung ålder för att motverka igenväxning.

- 3a berörs av åtgärden ”restaurering inom 2b”, se ovan. Inom 3a gäller det främst att en stor del av de igenväxningsträd som kommit upp i sen tid längs diket läggs omkull. Se bild 5.

Löpande skötsel:

Eventuellt efterhållande av uppkommande barrträd. Ryck små tallplantor medan de är små, i några fall kan återkommande röjning av mindre ytor vara aktuella.

Bild 5. Bilden visar delar av de igenväxningsträd som kommit upp längs diket i 3a till följd av dränering och upplagda grävmassor. Igenväxningsträden läggs omkull och används delvis för att plugga igen diket. Se vidare under 2b.

Bild 5a. Inom 3e (mellan holmen 1i och den södra av 1j) finns antydning till igenväxning. För att även i framtiden bevara öppna myrdråg bör dessa ungtallar tas bort, de kan ha gynnats av dikning nedströms (österut).

Skötselområde 4, Anordningar för friluftslivet

Beskrivning

Östgötaleden passerar direkt öster om mossen och gör därmed området lättillgängligt. Området är värt en avstickare för att uppleva tystnaden eller fågellivet till exempel orrspel eller tranor.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Området är tillgängligt från öster. En anslutande led till Östgötaleden anordnas, eventuellt även med en spångad slinga ute på delar av myren och mellan ett par av myrholmarna.

Åtgärder

Anläggande av engångskaraktär:

I höjd med mossen kommer en mindre parkeringsyta och skylt anordnas, se karta 7 i slutet av skötselplanen. Eventuellt kan en anslutande led till östgötaleden anläggas (i samråd med markägaren) eller att leden dras om enligt förslag i karta 9 i slutet av skötselplanen.

Löpande skötsel:

Tillsyn årligen.

Skötselområde 5, Stora Fisklösen (del av)

Areal: 0,5 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Myrsjöar 3160 – 0,5 hektar

Målnaturtyp: 3160 – 0,5 hektar

Beskrivning

Allmän beskrivning av myrsjöar av den typ Stora Fisklösen utgör: Naturliga sjöar och småvatten med relativt näringsfattigt vatten brunfärgat av torv eller humusämnen och ett naturligt lågt pH. Vegetationen är gles och ofta bestående av flytbladsväxter och akvatiska mossor. Stränderna är i huvudsak organogena med myrvegetation, gles starr och flytande vitmossebestånd som i regel bildar gungflyn.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- intakt hydrologi i strandzonen.
- typiska arter är bland annat trädstarr och vit näckros.

Åtgärder

Inga åtgärder.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Tabell 2. Underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i Fisklösemossens naturreservat som regionalt i länet. De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att förvaltaren måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Prioritet är indelat i 1-3, utifrån hur viktigt det är att genomföra för att nå bevarandemålen.

Skötselåtgärd	Skötselområde	När	Prioritet
Igenläggning av dike	1f, 2b, 3a	2020-2024	1
Naturvårdsbränning på myrholmar (efter samråd med markägare)	1	opreciserat	2
Brandefterliknande åtgärd (friställning av enstaka träd vid behov, skapande av död ved)	1a-1k	planperioden	2
Övriga åtgärder mot igenväxningsvegetation	3	2020-2024	
Parkering + skylt		2019	1
Vandringsled		2020-2024	2

Jakt

Jakt är tillåten inom hela reservatet. Vid jakt får jakthund användas. Fyrhjuling eller annat liknande mindre fordon får användas med stor försiktighet vid uttransport av fäلت vilt. Markskador på grund av körning ska undvikas.

Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatsgränsen ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Tillsyn

För närvarande bedöms ingen speciell tillsynsman behövas inom reservatet. Länsstyrelsen är ansvarig för tillsyn av reservatet.

Dokumentation och uppföljning

Uppföljning av skyddade områden är nödvändigt för att effektivisera och förbättra naturvårdsarbetet i skyddade områden. Uppföljning i skyddade områden ska alltid vara kopplad till syftet med det skyddade området. Uppföljningen ska ligga till grund för revidering av skötselplanen.

Inventeringar

Inga särskilda inventeringar planeras i dagsläget inom reservatet. På längre sikt bör fågellivet kartläggas i området och dess omgivning, särskilt skogsfågelfaunan.

Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Uppföljningen ska ske enligt en för reservatet beslutad uppföljningsplan som anger målindikatorer, tröskelvärden och metodik kopplade till bevarandemålen för olika naturtyper i denna skötselplan. Precisering ska ske i databasen Skötsel-DOS. Uppföljningsplanen ska hållas uppdaterad av Länsstyrelsen. Uppföljningsplanen ska ha sin utgångspunkt i den regionala uppföljningsplanen för Östergötland.

Dokumentation av skötselåtgärder

Alla skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska dokumenteras skriftligt. Större åtgärder bör även dokumenteras med fotografi före och efter genomförande. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden. Strukturella beståndsförändringar efter storskaliga störningar ska alltid följas upp.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Alla i planen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel ska i så fall administreras av Länsstyrelsen.

Beskrivningar

Skötselområde 1, Fastmarksskogar

Beskrivning av delområden (enligt kartan på s 13)

1a. Halvö i våtmarken med 70–80 årig barrblandskog med lika delar tall och gran. Området börjar få inslag av död ved, även en del grövre tallågor i hyggesbrynet i söder.

1b. En myrholme med cirka 50 årig skog, tall 60 % och gran 40 %. I södra delen finns ett dike som grävts ända ner till en bergtröskel. Diket avvattnar kårren i sydväst. Vid bergtröskeln finns en tidigare maskinöverfart.

1c. Liknande 1b, påverkad av gallring i sen tid.

1d. En opåverkad myrholme. Här finns en mycket grov tall.

1e. Längs myrens östra kant finns en smal kantskog av relativt ung tall, cirka 40–45 år. Äldre träd förekommer i myrkanten och på en holme.

1f. Kantskog, delvis med björkinslag, i närheten av myrens huvuddränering. Här börjar ett dike som går mot sydväst genom 2d och 3a. Vid reservatsgränsen har diket fördjupats under de senaste 10 åren. Se vidare under åtgärder 2b, 3a.

1g. Bård av tall i 25–30 års ålder längs myrens norra kant.

1h. En sparad skogsudde i myren med 70–80 årig talldominerad skog. Vidare öster ut längs myren en yngre kant av 15–20 årig tall. En kolbotten finns längs gränsen i västra delen av området.

1i. Myrholme, låglänt. Medelålders blandskog med naturlig karaktär. Har inslag av äldre gran. På holmen finns ett gränsröse som delar tre fastigheter.

1j. Tre myrholmar söder om Stora Fisklösen och en mindre nordväst om tjärnen. Bitvis finns inslag av 150–200 åriga tallar, främst på holmen närmast tjärnens södra sida. Den större holmen har en ganska tätvuxen och jämnårig tallskog, som dock är relativt gammal ca 100 årig och börjar få inslag av död ved.

1k. Bestånd som i norra delen domineras av tall medan södra delen är till hälften gran. Det är ett av de fåtaliga avsnitten med äldre skog kring myren. Dominerar gör cirka 115 årig skog med såväl äldre tall som gran och det börjar finnas inslag av granlångor med grov bark (äldre träd som

fallit). Som en myrholme finns längs östra delen av delområde 1k en utstickande udde i myren med grov 120-130 årig tall. Södra delen av 1k utgörs av en udde med mäktiga tallar 150-200 år gamla som börjar bli inväxta bland yngre gran. Mitt i delområde 1k finns även en mindre yta ogallrad yngre gran cirka 50-årig. 1k har enligt uppgift skogsgödsplats vid ett tillfälle för cirka 15 år sedan.

Skötselområde 2, Tallmossar

Beskrivning av delområden

2a. Tallmosse i myrens centrala delar.

2b. Tallmossar i nordost och öster. Längs norra kanten finns en viss dikningspåverkan, myrens huvuddränering rinner av här och dikesrensning (endast i utloppet) har gjorts för cirka 10 år sedan. I förlängningen mot sydväst fortsätter diket ända in till en bergtröskel 250 meter in i våtmarken (berör 1b och 3a).

2c. En större tallmosse i området norr om Stora Fisklösen som till mindre del i öster ingår i naturreservatet.

2d-e. Ett par tallrismossar i myrens södra kant. Här finns inslag av förhållandevis grova myrtallar som sannolikt är uppåt 200 åriga i en del fall.

2f. En delvis grov och högvuxen tallmosse med visst inslag av äldre myrtall och torrakor. Mot väster finns en blöt lagg med stort lövinslag av björk och klibbal (bild 4a).

2g. Tallmossar av skiftande höjd och grovlek väster om tjärnen. De övergår västerut gradvis i den grova fastmarksskogen (1k).

Skötselområde 3, Öppna mossar och kärr

Beskrivning av delområden

Västra delen av 3a och östra delen av 3b är särskilt öppna och trädfria starrkärr. Av delområdena 3 c, d och e i västra delen av området kan särskilt 3d nämnas. Det är en öppnare del av tallmossen som är under gradvis igenväxning. Om det inte blir kallare eller blötare förhållanden kommer denna del med tiden (30-50 år) att tätna till en tallmosse.

Skötselområde 4, Anordningar för friluftslivet

Beskrivning

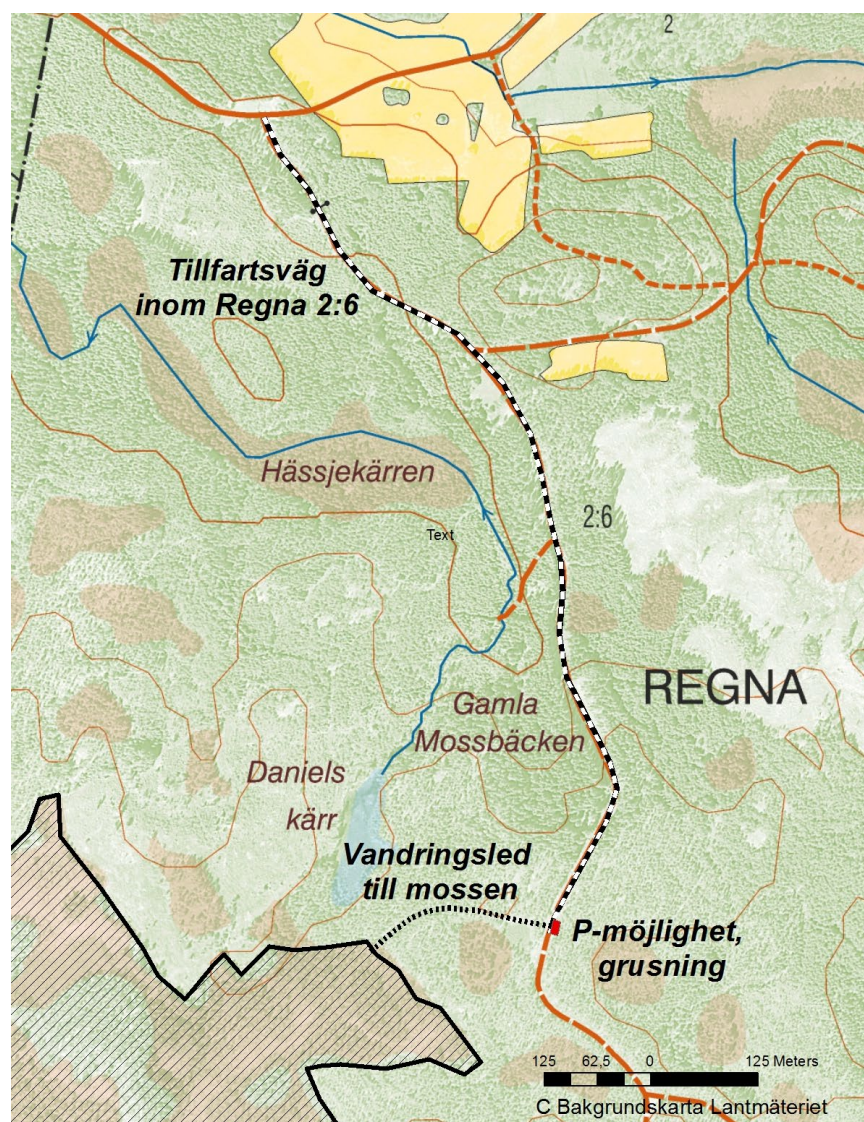
Östgötaleden passerar direkt öster om mossen och gör därmed området lättillgängligt. Området är värt en avstickare för att uppleva tystnaden eller fågellivet till exempel orrspel eller tranor.

Skötselområde 5, Stora Fisklösen (del av)

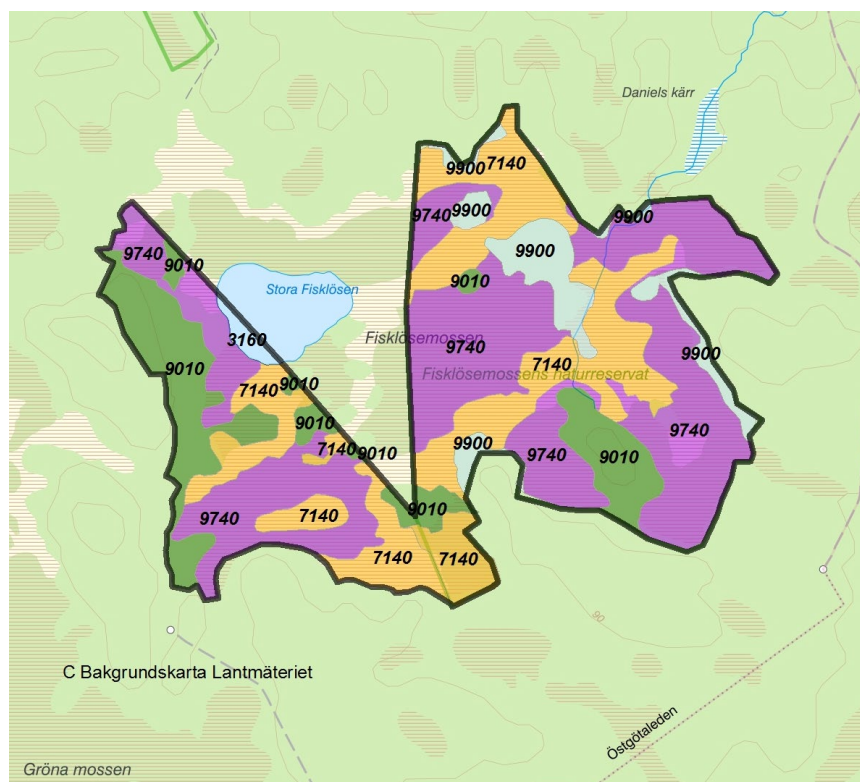
Beskrivning

Allmän beskrivning av myrsjöar av den typ Stora Fisklösen utgör: Naturliga sjöar och småvatten med relativt näringsfattigt vatten brunfärgat av torv eller humusämnen och ett naturligt lågt pH. Vegetationen är gles och ofta bestående av flytbladsväxter och akvatiska mossor. Stränderna är i huvudsak organogena med myrvegetation, gles starr och flytande vitmossebestånd som i regel bildar gungflyn.

Kartor

Karta 7. Infart till naturreservatet inom Regna 2:6.

Karta 8. Naturtyper enligt indelning från Natura 2000, reservatet är dock ej en del av Natura 2000-nätverket. Bakgrundskarta © Lantmäteriet Geodatasamverkan.

Natura 2000-naturtyper i kartan:

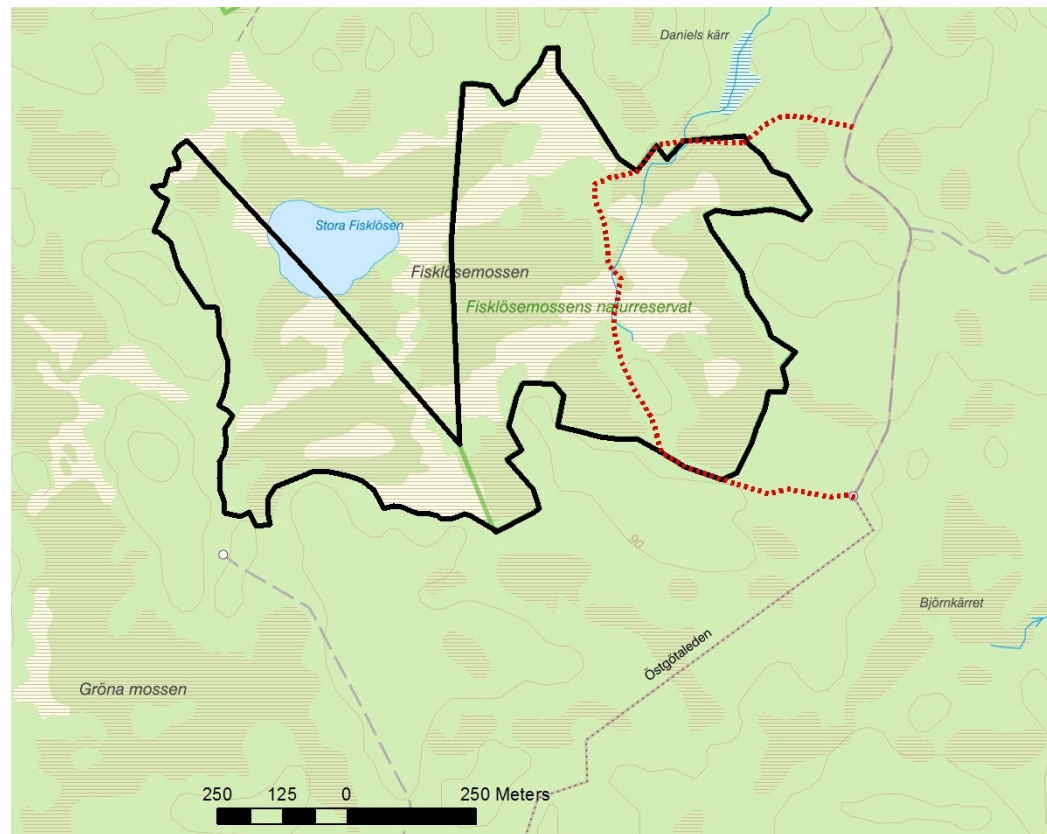
7140 Öppna mossar och kärr

9010 Taiga

9740 (91Do) Skogbevuxen myr

3160 Myrsjöar

9900 Icke Natura skog (på lång sikt 9010 Taiga)

Karta 9. Förslag vandringsled (röd linje).

Länsstyrelsen Östergötland
Östgötagatan 3 581 86 Linköping
Växel: 010-223 50 00
E-post: ostergotland@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/ostergotland

Länsstyrelsen är en statlig myndighet som finns nära människorna i varje län. Vi är en viktig länk mellan människor och kommuner å ena sidan och regering, riksdag och centrala myndigheter på den andra. Landshövdingen är chef för Länsstyrelsen och har i uppdrag att följa utvecklingen och informera regeringen om länets behov.

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Hur man överklagar

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen. Överklagandet skickas med vanlig post till **Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping** eller med e-post till **ostergotland@lansstyrelsen.se**.

Överklagandet ska ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om överklagandet har kommit i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna i ärendet till regeringen, Miljödepartementet.

I överklagandet ska du ange vilket beslut som överklagas och hur du vill att beslutet ska ändras. Ange även namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Om du behöver fler upplysningar kan du vända dig till Länsstyrelsen.

Formulär 115 (2016)

